

**ՄՏԵՂՍԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ
ՆԱԽԱԴՐՈՑԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔԻ ԵՐԵՖԱՆԵՐԻ ՄՈՏ ԻՆՏԵԳՐՎԱԾ
ՄՈՏԵՑՄԱՍԲ**

Բանալի բառեր և արտահայտություններ. կրթություն, անձի զարգացում, մանկավարժական տեխնոլոգիա, հեքիաթ, բեմականացում, արվեստ, հաղորդակցում, համագործակցային կարողություններ, միջառարկայական կապեր, նկարչություն:

Ключевые слова и выражения: образование, развитие личности, педагогические технологии, сказка, инсценировка, искусство, коммуникация, коллективное сотрудничество, межпредметные связи, рисование.

Key words and expressions: education, personality development, pedagogical technology, fairy tale, staging, art, communication, collaboration skills, interdisciplinary connections, painting.

Անկախ հասարակության պատմական զարգացման պարադիգմայից, անկախ գոյություն ունեցող տնտեսակարգից ու հասարակության զարգացման աստիճանից՝ կրթությունը եղել է ու մնում է հասարակության գերակա սոցիալական ուղղություն և սոցիալական պահանջ: Իսկ կրթության նպատակը, ինչքան էլ այն նեղացվի կամ լայնացվի, ըստ էության, հաստատուն է. պատրաստել տվյալ ժամանակաշրջանին համապատասխան ձևավորված ու զարգացած սերունդ, որն ի գործու կլինի դիմագրավել ցանկացած մարտահրավերների, ակտիվորեն կյուրացնի անցյալի փոր ձև ու գիտելիքները, կկարողանա ստեղծել նորն ու ավելի կատարյալը: Այլ հարց է, որ հիմնական նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ է լուծել որոշակի խնդիրներ, որոնք, ըստ անհրաժեշտության, փոփոխվում են, միավորվում, ինտեգրվում, դրսևորվում նորագույն պահանջներով:

Ահա ինչու արագ զարգացող հասարակական պահանջներն այսօր կրթական համակարգին առաջադրում են ոչ միայն դաստիարակել սերունդ, որը կարող է հաջողությամբ կուտակել գիտելիքներ, և դրանք հմտորեն կիրառել, այլ ցուցաբերել նորը ստեղծելու, առաջանցիկ ուսման կարողություններ, որոնքուն են երկվեկտոր զարգացման էություն. առաջին՝ հասարակական զարգացման և առաջընթացի էություն ու նշանակություն, երկրորդ՝ անձնավորության ձևավորման ու զարգացման նշանակություն,

որովհետև նախադպրոցականի ճանաչողական գործունեությունը հիմնականում հենվում է կարողությունների վրա:

Նախադպրոցականների կարողություններն անկախ գործառույթներ չեն և կապված են միմյանց: Այս առումով դժվար է կոնկրետ նախանշել որևէ ուսումնադաստիարակչական գործընթաց, երբ նպատակադրվում է ձևավորել կոնկրետ մեկ կարողություն: Ավելին՝ տարբեր կարողությունների ձևավորման նպատակով հաճախ կիրառվում են նույն մեթոդները կամ տեխնոլոգիաները: Տեխնոլոգիաները յուրատեսակ գործիքներ են ակտիվացնելու, արդյունավետ դարձնելու նախադպրոցականի կարողությունների ձևավորումը, որն էլ ենթադրում է տեխնոլոգիական համակարգի անվերջ կատարելագործում, նորարարական տեխնոլոգիաների ներդրում:

Առանձնացնելով նախադպրոցականի բազմապիսի կարողությունները՝ նշենք, որ դրանց արդյունավետ ձևավորումն ու զարգացումն իրական ստեղծագործական գործընթաց է: Վաղուց անցել են այն ժամանակները, երբ նախադպրոցականի հիմնական խնդիրը գիտելիք յուրացնելն էր՝ պարզ վերարտադրության, կրկնությունների վարժությունների միջոցով: Մեր օրերում մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաները յուրատեսակ ակտիվ ու արագացված առաջանցիկ գործիքներ են, որոնք ոչ միայն նպաստում են սովորողների կարողությունների ստեղծագործական բնույթի ապահովմանը, այլև նպատակային են դարձնում ճանաչողական գործընթացը: Մասնավորապես՝ հաղորդակցական, ստեղծագործական և համագործակցային կարողությունները:

Կարևոր բաղադրիչ է երեխաների տարիքային ուսուցիչ-հոգեբանական առանձնահատկությունների հաշվի առնելը

1. Ստեղծագործական բարենպաստ մթնոլորտի ստեղծում,
2. նորարարական տեխնոլոգիաների կիրառություն,
3. երեխայակենտրոն մոտեցում,
4. երեխաների ցանկացած ստեղծագործական աշխատանքի կարևորում և խրախուսում,
5. կարողությունների փուլային ձևավորում:

Այսօր, մեր իրականության մեջ ընթացող կրթական բարեփոխումները խրախուսելի են, (որոնք, եթե, ապացուցված ու հաստատված են գիտափորձերով) և դրանք շարունակական են կրթական բոլոր աստիճաններում:

Համագործակցային մարդասիրական մանկավարժության տեսությունը ենթադրում է կրթությունը դարձնել երեխայակենտրոն, անձնակենտրոն, որի վերջնարդյունքը պետք է լինի երեխայի ճանաչողական բարձր կարողությունների ձևավորումը:

Ա.Դ. Բոտվիննիկովը նշում է, որ յուրաքանչյուր հեքիաթ ունի սոցիալ-մանկավարժական արդյունավետության կողմնորոշում. այն ուսանում է, դաստիարակում է, նախագգուշացնում է, սովորեցնում է, խթանում է գործունեությունը և նույնիսկ բուժում է¹:

Ինչպես հայտնի է, նախադպրոցականի հիմնական գործունեության տեսակը խաղն է իր տեսակներով: Այն, ինչ երեխան անում է նախադպրոցական տարիքում անում է հաճույքով, հետաքրքրությամբ՝ չմտածելով վերջնական արդյունքի մասին: Նրան հաճույք է պատճառում ոչ թե վերջնական արդյունքը, այլ այդ պահի գործողությունը: Երեխան առանց կաշկանդվելու կարող է շարունակել դաստիարակի կամ ծնողների պատմած հեքիաթը, նրանց ընդհատելով՝ ինքը պատմել այն կերպարի մասին, որն իրեն դուր չի եկել, առաջարկել այդ հերոսին իր համար դրական դարձնելու տարբեր լուծումներ, համեմատել կերպարներին՝ իր համար ընտրելով դրականը և բացասականը: Երեխան խոսում է շատ ոգևորված՝ օգտագործելով ձայնի շատ տարբեր երանգներ, փոխելով դեմքի միմիկան, կատարելով տարբեր շարժումներ: Նկարում է հեքիաթների հերոսներին, նկարելով պատմում պատմություններ, որոնք ինքն է հորինել, անուններ հորինում իր նկարած հերոսներին:

Ներսիսյան Լ.Ս. <<Արվեստը հանդիսանալով գեղագիտական և գեղարվեստական դաստիարակության գլխավոր միջոցներից մեկը, հատուկ դեր է կատարում հասարակության հոգևոր կյանքում, առաջին հերթին ելնելով իրեն հատուկ բազմագործառնությունից, համադրությունից, ինչպես գեղագիտական, այնպես էլ արտագ գեղագիտական գործառնությունները զուգակցելուց>>²:

Ճիշտ է մանկական երևակայությունը այնքան հարուստ չէ, սակայն ավելի մեծ հնարավորություններ և ներուժ ունի քան մեծահասակինը: Հենց այս հանգամանքը բարենպաստ է մանկավարժների համար զարգացնելու երեխայի ստեղծագործական կարողություններն ու ընդունակությունները:

Մանկական գեղարվեստական ստեղծագործություններն ու դրանց կատարման հնարավորությունները հետաքրքրել են բազմաթիվ հետազոտողների, որոնք մանկական ստեղծագործություններն համարում էին

¹ Ботвинников А.Д., Творческие задани в графической деятельности учащихся, Прометей, 1992, с. 218.

² Нерсисян Л. С., Художественно-Эстетическое развитие учащихся. Теоретические основания и предпосылки, М., 2015., Начальное образование научно-методический журнал., с. 19-21.

բնածին: Ավելին՝ Ջ. Ֆրոյդն այն անվանում էր անգիտակցական գործունեություն:

Անկախ ամեն ինչից, մանկական ստեղծագործությունները ինքնաճանաչման ու ինքնադրսևորման երևույթներ են, որոնք հանդես գալով որպես բնատուր կարողություններ և լիովին զարգանում, իմաստավորում են մանկան գործունեության մեջ:

Նախադպրոցականի մտավոր-ստեղծագործական կարողությունների ձևավորումը նպատակաուղղված է ոչ միայն սովորողների զուտ ստեղծագործական ընկալումների, վարքի ձևավորմանը, այլ ուսումնական և առօրեական խնդիրների ստեղծագործական (այլնորանքային, ավելի բարդեցված, նոր եղանակներով, նոր միջոցների կիրառմամբ) լուծումներին: Այլ կերպ մտավոր-ստեղծագործական կարողությունների ձևավորումը ենթադրում է պարտադիր ստեղծագործական աշխատանք, որն էլ ուղղակիորեն միտված է զարգացնող ուսուցման ապահովմանը:

Այսուհանդերձ. եթե ժամանակին ու տեղին <<չօգտվել>> նախադպրոցականի այդքան բարենպաստ վիճակից, ապա նրա անձնավորության ու առանձնահատկության զարգացման գործընթացը կդուփի տեղում, այն էլ չափազանց անարդյունք և աննպատակ:

Այդ նպատակին, մեր կարծիքով, կարելի է հասնել ավելի կարճ ճանապարհով. զարգացնելով նախադպրոցականի ստեղծագործական կարողությունները՝ օգտագործելով ինտեգրացված պարապմունքների հնարավորությունները: Այս ուղու ընտրությունը մեր կողմից պայմանավորված է տեսական-մեթոդաբանական և անհատական-հոգեբանական բնածին ծրագրավորմամբ: Առաջինը վերաբերվում է այն բանին, որ կրթական չափորոշիչների պահանջներով ստեղծագործական կարողությունները (հաղորդակցական և համագործակցային կարողությունների հետ միասին) դիտվում են որպես նախադպրոցական կրթության բովանդակության պարտադիր մեթոդաբանական բաղադրիչ:

Ժամանակակից մանկավարժության մեջ ձևավորված ինտեգրված ուսուցումը արդյունավետ ուղի կարող է լինել նախադպրոցականի

աշխարհաճանաչման,

ճանաչողական ակտիվության բարձրացման,

հաղորդակցվելու,

համագործակցելու

ստեղծագործական կարողությունների ու հմտությունների ձևավորմանը:

Այդ իմաստով ավանդական մանկավարժության մեջ կիրառվում է մի խումբ առարկաների կիրառման հնարավորությունը որպես այլ ուսումնական առարկաների ընկալմանը նպաստող միջոց: Այսպես,

մայրենիի պարապմունքի ժամանակ երեխաների ընկալումը խթանելու նպատակով դաստիարակը ոչ միայն պատմում կամ կարդում է տեքստը, այլ ցույց է տալիս պատկերագրողված օբիեկտներ, երեխաներին հանձնարարում որպեսզի նկարեն հեքիաթի հերոսներին և այլն: Մաթեմատիկայի պարապմունքին պատկերների օգտագործումն օգնում է երեխաներին ուսուցանվող նյութը դարձնում մատչելի:

Ժամանակակից մանկավարժագիտության պահանջներին համապատասխան, նպատակ կա բացահայտել ու զարգացնել յուրաքանչյուր երեխայի ներքին հնարավորությունները:

Իրականում ի ծնե ունեցած նախադրյալները նախադպրոցական տարիքում ստանում են այլ որակներ (նախագիտելիքներ, պարզագույն կարողություններ, ակտիվացող ընկալում, և այլն) և իրենց հետ բերում բազմաթիվ ինչուներ, որոնք ուղեկցվում են հոգեբանական ազդեցություններով: Եվ այս համայնապատկերում ստեղծագործական կարողությունների ձևավորումը դառնում է հրատապ, քանի որ ճանաչողական գործընթացն ընթանում է բավականին արագ, պահանջվում են նորանոր կարողություններ. Նորի ստեղծման, եղածի գնահատման, պահպանման և զարգացման:

Հետազոտությունների հիմքում դնելով արվեստի առարկաները՝ նկարչություն, երաժշտություն, տեխնոլոգիա /կառուցողական աշխատանք/, փորձել ենք ինտեգրել մանկապարտեզում մայրենին՝ խոսքի զարգացում, մաթեմատիկական տարրական պատկերացումների զարգացում, և այլն:

Ինչպես ապացուցում են արդի մանկավարժական տեսությունները, բոլոր երեխաները կարող են ստեղծագործել և շատ կարևոր է, որ բոլոր երեխաները ընդգրկված լինեն ստեղծագործական աշխատանքների մեջ:

Մանկավարժական խնդիրներից է ակտիվ, ստեղծագործող, ինքնուրույն մտածող, շփվող, բազմակողմանի զարգացած անձի ձևավորումը: Այս խնդիրների լուծման համար մեծ հնարավորություն է ընձեռում միջառարկայական կապերը:

Այստեղ շատ կարևոր է, որ դաստիարակը ինքը նույնպես լինի ստեղծագործող և պայմաններ ստեղծի յուրաքանչյուր երեխայի ստեղծագործական կարողությունների բացահայտման և զարգացման համար:

Դաստիարակը կարդում է հեքիաթը և երեխաներին առաջարկում խմբով աշխատելով՝ նկարել այն հատվածը, որն իրենց նախընտրելի է հաջորդ փուլում բեմականացնել հեքիաթը: Այս աշխատանքը հնարավորություն է տալիս երեխաներին շփվելու իրար հետ, ձևավորում է դասընկերոջը լսելու կարողություն, հարգելու ընկերների կարծիքը: Ձևավորում է միասին աշխատելու կարողությունը, երեխաները հասկանում են, որ յուրաքանչյուրից է կախված, թե ինչպես կներկայանա խումբը:

Երեխաները իրենք են որոշում՝ խումբն իր բեմականացումը ներկայացնելու է մատիկների տիկնիկների միջոցով, դիմակներով կամ իրենց պատրաստած այլ միջոցներով: Յուրաքանչյուր խումբ տալիս է հեքիաթի իր լուծումները, նույնիսկ բեմականացման ժամանակ շատ դեպքերում շեղվում են հիմնական տեքստից կամ և ներկայացնում այն, ինչ իրենց ավելի է հուզել և հետաքրքրել: Նույնը կատարվում է նաև նկարներում: Նկարներն արտահայտում են երեխայի ներքինը, այն ինչ հատուկ է միայն իրեն: Բոլոր երեխաների նկարները ցուցադրվում են, հրավիրվում են երեխաների ծնողները, աշակերտները պատմում են իրենց ստեղծագործությունների մասին, երեխաները կարողանում են տեսնել այլ երեկաների նկարներ, մտքեր փոխանակել:

Գաղտնիք չէ, որ նկարչությունը խթանում է լեզվական, մաթեմատիկական մտածողության զարգացմանը, երեխան նկարում է, հետո սկսում է իր նկարածը պատմել, պատմելուց երբ ինչ-որ մի բան դուր չի գալիս՝ փոխում է նկարը, կամ պատմելով՝ նոր բացահայտումներ անում իր համար և փորձում ավելացնել նկարում: Կամ ունենալով պատմությունը՝ նկարում է, հետո փոփոխություններ կատարում իր գրած պատմության մեջ, ավելացնում կերպարներ, որոնք արդեն կան իր նկարում:

Դավիդով Վ. Վ. գրում է, որ հումանիտար բոլոր առարկաները այդ թվում և հոգեբանությունն ու մանկավարժությունը, մարդկային գործունեությունն ուսումնասիրում են տարբեր կողմերից³:

Այս աշխատանքում երեխաներն ազատ ստեղծագործող են:

Երեխաները շատ սիրում են այս աշխատանքը, հետագայում իրենք են ցանկություն հայտնում հեքիաթներ հորինելու, բեմականացնելու, նկարելու և այլն: Այսպիսի աշխատանքները անմիջական են դարձնում դաստիարակին և երեխաներին: Սենյակում իշխում է հեքիաթային ստեղծագործական մթնոլորտ, ինչը հաճելի է դարձնում առօրյա աշխատանքը: Հեքիաթ հորինելու գործընթացը հնարավորություն է տալիս զարգացնելու երեխայի ներքին և արտաքին աշխարհը:

Հաջորդ աշխատանքում առաջարկեցինք երեխաներին հեքիաթը շարունակել: Դաստիարակը հորինում է հեքիաթի սկիզբը և պատմում, ինչ-որ մի տրամաբանական հատվածում կանգ է առնում և հարցնում երեխաներին՝ ինչպես իրենք կավարտեն հեքիաթը:

Շարունակելով հեքիաթը՝ երեխան արտահայտում է իր կարծիքը, մտքերը, ցանկությունները դառնում են ակտիվ, գործող մասնակից, այստեղ նա ազատ է իր մտքի թռիչքով, երևակայությամբ, շարունակում է այնպես,

³ Давыдов В.В., Теория развивающего обучение, ИНТОР, М., 1996, с. 544.

ինչպես ինքն է ցանկանում: Այսպիսի աշխատանքներում մենք ծանոթանում ենք յուրաքանչյուր երեխայի ներաշխարհի հետ, տեսնում ենք երեխայի ինքնատիպությունը: Այս աշխատանքում ամենակարևորը մենք չունենք սխալ պատասխաններ, վատ նկարներ, բոլոր աշխատանքներն էլ խրախուսվում են:

Հեքիաթ հորինելու բեմադրելու ձևավորելու նկարելու ժամանակ զրգանում են երեխայի ստեղծագործական կարողությունը, զգացմունքները, երևակայությունը, կամքը այն արդեն իսկ սկսվում է պատմելուց իսկ բարձրագույն փուլը բեմականացումն է: Ասպիտով ինտեգրացիան հնարավորություն է տալիս բացահայտելու և զարգացնելու յուրքանչյուր աշակերտի ստեղծագործական կարողությունները, ներքին հնարավորությունները: Զարգանում է երեխայի մտածողությունը, երևակայությունը, ստեղծագործականությունը, խոսքը:

Լուրջ տեղ ու դեր ունեն մարդու, մասնավորապես նախադպրոցականի խոսքային կարողությունների զարգացումը: Խոսքը լեզվի արտահայտման, դրսևորման միջոցն է և մարդուն ուղեկցում է ողջ կյանքում: Ինչպես լեզուն է հաղորդակցման ու մտածողության միջոց, նույնպես է խոսքը: Այլևերպ խոսքային կարողությունների ձևավորումը և զարգացումը լուծում է բազմաթիվ սոցիալական ու ճանաչողական խնդիրներ, ուստի այն եղել ու մնում է մանկավարժական արդիական խնդիրների կարևորագույններից մեկը:

Այստեղ երեխան ակտիվ գործող անձ է աշխատանքի ողջ ընթացքում: Շփվելով, համագործակցելով ընկերների հետ՝ երեխաները հնարավորություն են ունենում գտնելու պատասխաններ իրենց հուզող տարբեր հարցերի, կարողանում են բացահայտումներ անել, մտածում են՝ ինչ կարող են իրենց մեջ փոխել, կատարելագործել: Երեխան կարողանում է հասկանալ, ճանաչել իրեն շրջապատող աշխարհը, իսկ ճանաչելով՝ նա կկարողանա նաև իր ուրույն տեղը գտնել իրականության մեջ:

Ինտեգրված ուսուցման կիրառումը մանկապարտեզում նպաստում է նաև երեխաների սոցիալականացմանը, ավելացնելով սոցիալական և անձնական փորձը: Ինտեգրացիայի միջոցով մենք հնարավորություն ենք տալիս երեխաներին ինքնիրացման, ինքնաարտահայտման և, իհարկե, նորը ստեղծելու, քանի-որ յուրաքանչյուր աշխատանքում երեխան ամբողջությամբ արտահայտում է ինքն իրեն, իր աշխարհընկալումը, կյանքի երևույթներին իր ըմբռնումը և գնահատումը:

Ժամանակակից կրթական համակարգի գերակա խնդիրներից է նախադպրոցականի ստեղծագործական անհատականության զարգացումը, որը ենթադրում է նրա ստեղծագործական կարողությունների և ընդունակությունների զարգացումը և դրական կենսադիրքորոշման

դաստիարակությունը շրջապատող աշխարհին, մարդկանց, նրանց ստեղծած արժեքային համակարգին:

Վիգոտսկի Լ.Ս. <<Մանկական ստեղծագործությունը մոտ է կանգնած մեծահասկաների ստեղծագործությանն այն նույն հարաբերությամբ, ինչ որ խաղը կյանքին>>⁴:

Նախադպրոցական կրթության համակարգում ընդգրկված արդյունավետություն է նկատվում հատկապես ինտեգրացված ուսուցման տեխնոլոգիայի կիրառության ընթացքում, առավել ևս, երբ միաժամանակ կիրառվում են մի քանի տեխնոլոգիաներ նույն ուսումնական նպատակներով: Մակայն մեր խոսքը չի վերաբերվում զուտ ինտեգրված ուսուցմանը, այլ ուսուցման ինտեգրված տեխնոլոգիաներին: Մասնավորապես արդյունավետ է, երբ միասին կիրառվում են քննադատական մտածողությունը, հեքիաթի, խաղային տեխնոլոգիաները՝ դրանք զուգակցելով արվեստի հետ: Վերջին հանդես է գալիս ոչ միայն որպես առանձին տեխնոլոգիա, այլ մյուս տեխնոլոգիաներն ակտիվացնող և արդյունավետությունը բարձրացնող հնար: Ընդհանրապես արվեստը ունի լայն հնարավորություններ՝ հատկապես ինտեգրված ուսուցման բնագավառում:

Պետք է նկատի ունենալ, որ նախադպրոցականների երևակայությունը չի ենթարկվում հստակ տրամաբանական կառավարման, այն խիստ անհատականացված է և պահանջում է զգուշավոր մոտեցում՝ բացառելով պահանջներ խիստ կանոնները:

Երեխաներին հնարավորություն ընձեռնում ենք զբաղվել ինքնագործունեությամբ, ազատ արտահայտել միտքը, ստեղծագործել: Համեմատելով երեխաների նկարները, պատմությունները տեսնում ենք յուրաքանչյուր երեխայի ինքնատիպությունը:

⁴ Выготский Л. С., Психология искусство, Современное слово, М., 1998, с 93.

Ամալյա Սահակյան

**Ստեղծագործական կարողությունների զարգացումը նախադպրոցական տարիքի երեխաների մոտ ինտեգրված մոտեցմամբ
Ամփոփում**

Հռոլվածում ներկայացվում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացումը ինտեգրված մոտեցմամբ:

Տեխնոլոգիաները յուրատեսակ գործիքներ են ակտիվացնելու, արդյունավետ դարձնելու նախադպրոցականի կարողությունների ձևավորումը, որն էլ ենթադրում է տեխնոլոգիական համակարգի անվերջ կատարելագործում, նորարարական տեխնոլոգիաների ներդրում կրթական համակարգ: Ինչպես հայտնի է, նախադպրոցականի հիմնական գործունեության տեսակը խաղն է իր տեսակներով: Այն, ինչ երեխան անում է նախադպրոցական տարիքում անում է հաճույքով, հետաքրքրությամբ՝ չմտածելով վերջնական արդյունքի մասին: Նրան հաճույք է պատճառում ոչ թե վերջնական արդյունքը, այլ այդ պահի գործողությունը: Նկարում է հեքիաթների հերոսներին, նկարելով պատմում պատմություններ, որոնք ինքն է հորինել, անուններ հորինում իր նկարած հերոսներին: Հետազոտությունների հիմքում դնելով արվեստի առարկաները՝ նկարչություն, երաժշտություն, տեխնոլոգիա /կառուցողական աշխատանք/, փորձել ենք ինտեգրել մանկապարտեզում մայրենին՝ խոսքի զարգացում, մաթեմատիկական տարրական պատկերացումների զարգացում, և այլն:

Գաղտնիք չէ, որ նկարչությունը խթանում է լեզվական, մաթեմատիկական մտածողության զարգացմանը, երեխան նկարում է, հետո սկսում է իր նկարածը պատմել, պատմելուց երբ ինչ-որ մի բան դուր չի գալիս՝ փոխում է նկարը, կամ պատմելով՝ նոր բացահայտումներ անում իր համար և փորձում ավելացնել նկարում:

Амалия Саакян

**Развитие творческих способностей дошкольников на основе
комплексного подхода**

Резюме

В статье рассматривается развитие творческих способностей дошкольников на основе комплексного подхода. Технологии уникальные инструменты, позволяющие сделать развитие дошкольных навыков эффективным, что подразумевает бесконечное совершенствование технологической системы, внедрение инновационных технологий в систему образования. Как известно, основным видом дошкольной деятельности

является игра с ее видами. То, что ребенок делает в дошкольном учреждении, делает с удовольствием, интересом, не задумываясь о конечном результате. Он доволен не конечным результатом, а действием этого момента. Он рисует героев сказок, рисуя, рассказывает придуманные им истории, придумывает имена нарисованным им героям. На основе исследования предметов искусства - живопись, музыка, техника /конструктивная работа/, мы попытались интегрировать родной язык в детском саду - развитие речи, математика, развитие основных представлений и т.д. Не секрет, что рисование стимулирует развитие языкового и математического мышления, ребенок рисует, потом начинает рассказывать, что он рисует, рассказывая что-то, что ему не нравится, он меняет картинку, или рассказывая, делает для себя новые открытия, пытается добавить в картинку.

Amalya Sahakyan

The development of creative skills in preschoolers by an integrated approach

Summary

The article presents the development of creative abilities of preschool children with an integrated approach. Technologies will activate unique tools to make the development of preschool skills effective, which implies endless improvement of the technological system, introduction of innovative technologies in the educational system. As it is known, the main type of pre-school activity is the game with its types. What a child does at preschool age does with pleasure, interest, without thinking about the final result. He / she enjoys the moment. He/ she paints the heroes of fairy tales, by painting he/ she tells stories that he/she has invented, he/ she invents names for the heroes he has painted. Based on research, the subjects of art - painting, music, technology / constructive work /, we tried to integrate the mother tongue in kindergarten - the development of speech, mathematics, the development of basic ideas, etc. It is no secret that painting stimulates the development of linguistic and mathematical thinking, the child draws, then begins to tell what he draws, when telling something he/ she does not like, he/ she changes the picture, or by telling, makes new discoveries for himself/ herself, tries to add in the picture.

Խմբագրություն է ուղարկվել 20.03.2022թ.

Հանձնարարվել է գրախոսության 04.04.2022թ.

Տպագրության է հանձնարարվել 07.06.2022թ.